

УДК 347.962.3

О. М. Овчаренко,
канд. юрид. наук
Національний університет
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
м. Харків

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СЛУЖБОВИХ ПРАВ ТА ОBOB'ЯЗКІВ СУДДІ

У статті аналізується правова природа посадових прав та обов'язків суддів відповідно до чинного законодавства. Обґрунтовується, що вид і міра належної поведінки суддів впливають із державно-владних функцій, покладених на судову гілку влади.

Ключові слова: службові права суддів, службові обов'язки, незалежність і неупередженість, етика суддів.

Конституція України в розд. VIII «Правосуддя» визначила засади правового регулювання статусу суддів. Конституційні приписи, що регламентують це питання, викладені у її статтях 126–131, 148 і 149 [1; 1996. – № 30. – Ст. 141]. Частина 1 ст. 129 Основного Закону визначає головний обов'язок судді – підкорення його лише закону, що органічно поєднується з принципом незалежності суддів при виконанні ними їх основної функції – відправлення правосуддя.

У науковій юридичній літературі традиційним є розуміння правового статусу особи як системи суб'єктивних прав, свобод та обов'язків, закріплених у Конституції та інших законодавчих актах держави і спрямованих на всебічний розвиток особи та її захист від свавільного порушення [Див.: 3, с. 340; 8, с. 116]. Судді, як носії владних повноважень, виступа-

ють арбітрами з питань права. Вони наділені спеціальним правовим статусом, що впливає з класичної конструкції правового статусу особи й відрізняється особливостями, зумовленими належністю цих посадовців до представників влади.

До складових елементів правового статусу суддів традиційно відносять права й обов'язки, гарантії діяльності і службову відповідальність [Див.: 2, с. 5; 4, с. 117; 10, с. 28]. Формування цих складників має відбуватися відповідно до конституційних приписів.

Проблеми визначення правового статусу суддів достатньо глибоко досліджені у вітчизняній (Л. М. Москвич, В. С. Єгорова, І. Л. Самсін) [Див.: 10; 2; 16] і російській (М. І. Клеандров, Л. С. Халдеев) [Див.: 4; 18] науковій літературі. Водночас ухвалення Закону України «Про судо-

устрій і статус суддів» (далі – Закон) від 7 липня 2010 р. [13; 2010.– № 55/1/. – Ст. 1900] суттєво позначилося на правовому регулюванні правового положення носіїв судової влади. Це викликає потребу переосмислення питань, пов'язаних з їх службовою діяльністю, зокрема, з визначенням їх посадових прав та обов'язків за новим Законом.

У теорії права під *суб'єктивним правом* розуміється гарантована правом міра можливої або дозволеної поведінки особи [3, с. 345]. Його суб'єктивність виявляється у тому, що це право (а) належить особі незалежно від того, перебуває вона у правових відносинах з іншими особами чи ні, й (б) реалізується залежно від бажання особи й належить їй. У той же час діяльність людини в суспільстві й державі визначається законодавчо відповідними *обов'язками*, що встановлюють вид і міру необхідної поведінки.

Сукупність законодавчо визначених прав та обов'язків складають основу правового статусу людини у правовій державі. Особа, яка обіймає певну посаду, пов'язану з виконанням державно-владних повноважень, користується відповідними правами й має дотримуватися означених законом обов'язків з урахуванням особливостей її службової діяльності. Кожен посадовець користується низкою прав і повинен

виконувати певні обов'язки, випливаючі з покладених на нього функцій. Ці права й обов'язки є *службовими*.

Правова природа службових прав суддів визначає їх зміст, який розкривається у можливості: (а) дотримуватися певної моделі поведінки; (б) вимагати відповідної поведінки від інших зобов'язаних осіб (виконувати певні дії чи, навпаки, утримуватися від них); (в) звернутися у необхідних випадках за сприянням до відповідного державного органу; (г) користуватися певними соціальними благами [8, с. 115, 150]. Конкретні права суддів визначені у ст. 54 Закону. Так, суддя *має право*: (1) брати участь у суддівському самоврядуванні для вирішення питань внутрішньої діяльності суду в порядку, встановленому законом; (2) за участі інших суддів утворювати об'єднання і брати участь у них з метою захисту своїх прав та інтересів, підвищення професійного рівня; (3) удосконалювати свій професійний рівень і проходити із цією метою відповідну підготовку; (4) бути нагородженим державними, а також будь-якими іншими нагородами, відзнаками, грамотами органів державної влади й органів місцевого самоврядування, не пов'язаними зі здійсненням правосуддя.

Стосовно перших 2-х визначених Законом прав, варто зау-

важити, що вони належать до сфери реалізації професійних потреб та інтересів суддів. Відповідно до ч. 3 ст. 53 Закону суддя не повинен належати до політичної партії чи професійної спілки, виявляти прихильність до них, брати участь у політичних акціях, мітингах, страйках. Отже, єдиною формою обстоювання своїх професійних інтересів для суддів залишається участь у діяльності органів суддівського самоврядування. Основним завданням останніх є забезпечення самостійності судів і незалежності суддів. Найактивнішу позицію з обстоювання прав суддів займає центральний орган суддівського самоврядування – Рада суддів України, яка завжди реагує на випадки незаконного тиску на суддів і проблеми, що виникають в організації роботи судів [Див.: 14; 17].

Удосконалення професійного рівня судді – невід’ємний складник його діяльності на посаді. За результатами проведеного нами у 2006 р. опитування суддів, 80,3 % респондентів указали, що рівень фахової підготовки судді безпосередньо впливає на доступність правосуддя; 11,8 % не підтримують цю тезу і 7,7 % не визначилися щодо цього питання. На думку опитаних, найефективнішим шляхом підвищення рівня фахової підготовки суддів («за» – 64,1 %) є прове-

дення науково-просвітницьких семінарів із залученням науковців, суддів вищих судів. Ще 30 % респондентів відзначили доречність обов’язкового навчання кандидата на посаду судді у спеціалізованому навчальному закладі на кшталт створеної в Києві Академії суддів України. Деякі опитувані в коментарі до анкети зазначали, що необхідно розширити доступ суддів до спеціалізованої літератури, офіційних видань Верховного Суду України, Європейського Суду з прав людини [11, с. 265]. У 2010 р. Законом було введено обов’язкове періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їх фахової підготовки (п. 4 ст. 54).

Варто висловити деякі зауваження стосовно положення п. 7 ст. 54 Закону, за яким суддя до виходу у відставку або на пенсію може бути нагороджений державними, а також іншими нагородами, відзнаками, грамотами органів державної влади й органів місцевого самоврядування, окрім тих державних, або будь-яких інших нагород, відзнак, грамот, пов’язаних зі здійсненням ним правосуддя. Ця норма уперше з’явилася у законодавстві про статус суддів у 2010 р. Раніше скасувати подібні нагороди пропонували автори Концепції вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в

Україні відповідно до європейських стандартів у 2006 р. [13; 2006. – № 19. – Ст. 1376]. Ця ідея зустріла несхвалення з боку суддівського корпусу аж до посилань на ст. 24 Конституції про рівні конституційні права громадян перед законом і судом. Дискусія щодо нагородження суддів державними нагородами точиться навколо наявності в цих діях ознак корупції. З першого погляду може здатися, що держава має стимулювати суддів за працю лише заробітною платою. Але тоді подібні обмеження мають бути встановлені не лише для суддів, а й для інших державних службовців, урядовців, народних депутатів. Цього ж не існує, а тому це несправедливо, оскільки судді – теж представники держави, носії її влади, виконуючі важливі державні функції. До того ж нагородження судді званням «Заслужений юрист України» або іншою відзнакою не тягне за собою значного матеріального його збагачення. (Надбавка за почесне звання «Заслужений юрист України» встановлювалася у розмірі 15 % від посадового окладу – п. 2.1. постанови КМУ «Про оплату праці судді» № 865 від 3 вересня 2005 р. [13; 2005. – № 36. – Ст. 2195]). Водночас такі нагороди, на думку багатьох суддів, мали б значення морального стимулу, надавали б почуття задоволення від проведеної

роботи, чим заохочували б їх до нових досягнень [7].

У науковій правовій літературі службові обов'язки судді характеризуються як нормативно визначені вид і міра необхідної поведінки носія судової влади, яка забезпечує реалізацію інтересів суб'єктів, з якими суддя вступає у правовідносини при здійсненні професійних функцій. Невиконання або неналежна реалізація суддею службових обов'язків може призвести до істотних змін у його правовому становищі, навіть до звільнення з посади [10, с. 80].

Міжнародно-правові стандарти встановлюють перелік службових обов'язків суддів: (1) під час проведення судового розгляду захищати права та свободи всіх осіб однаково, поважаючи їх гідність; (2) у процесі слухання всіх справ діяти незалежно й неупереджено, забезпечувати сторонам можливість бути об'єктивно вислуханими, пояснювати, якщо потрібно, процедурні питання, діяти без будь-якого зовнішнього впливу на судовий розгляд і відповідно поводитись; (3) приймати рішення у переданих їм на розгляд справах. Вони можуть відмовитися від справи або її розгляду, лише якщо для цього є поважні причини; (4) розглядати кожну справу з належною ретельністю і впродовж розумного строку; (5) чітко

викладати причини прийняття рішень простою й доступною мовою; (6) у певних справах заохочувати сторони досягати мирного врегулювання спору; (7) регулярно підвищувати й удосконалювати свій професійний рівень [19].

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (з подальшими змінами) взяв до уваги наведені вище міжнародні стандарти, зобов'язавши суддів: (а) своєчасно, справедливо й безсторонньо розглядати й вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства; (б) додержуватися правил суддівської етики; (в) виявляти повагу до учасників процесу; (г) дотримуватися присяги судді; (д) не розголошувати відомостей, які становлять таємницю, що охороняється законом, у тому числі таємницю нарадчої кімнати і закритого судового засідання; (е) виконувати вимоги та додержуватися обмежень, установлених Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»; (є) подавати щороку до 1 квітня за місцем роботи декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою і в порядку, що встановлені цим Законом; (ж) проходити регулярну професійну підготовку в Національній школі суддів України (для судді, призначеного на

посаду вперше, – щорічну; для судді, який обіймає посаду судді безстроково, – раз у 3 роки) (ст. 54).

Розглянемо більш детально кожен з обов'язків судді.

1. Своєчасне, справедливе й безстороннє судочинство – це вимога п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини (1950 р.) У ньому говориться, що кожна людина при вирішенні справи про її цивільні права й обов'язки або при встановленні обґрунтованості будь-якого кримінального обвинувачення, висунутого проти нього, має право на встановлений законом справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, [13; 1998. – № 13 – С. 270-302]. Закон відтворює це положення у ст. 7. Передбачено, що для забезпечення справедливого й неупередженого розгляду справ у встановлені законом розумні строки в Україні діють суди першої, апеляційної, касаційної інстанцій і Верховний Суд України. Кожен має право на участь у розгляді своєї справи у визначеному процесуальним законом порядку в суді будь-якої інстанції.

Оперативне відправлення правосуддя – моральний обов'язок судді перед суспільством, яке ввірило йому виконання державно важливої функції з розгляду

правових конфліктів. Судочинство вимагає від судді присвячення службовим обов'язкам достатньої кількості часу, присутності в суді у призначений час, оперативного вирішення поданих на розгляд документів і налаштування для цього на співпрацю працівників апарату суду, сторін, які сперечаються, адвокатів, прокурорів, працівників органів досудового розслідування й експертних установ. Для дотримання процесуальних строків суддя повинен ретельно планувати свою роботу в коротко- й довгостроковому періоді часу, здійснювати ретельну підготовку до судового засідання, скласти план необхідних процесуальних дій, заздалегідь вивчати законодавство, необхідне для вирішення справи, чітко розподіляти обов'язки між своїм помічником і секретарем судового засідання [Див.: 9, с. 243; 12, с. 165].

2. Закон уперше закріпив, що питання етики суддів визначаються Кодексом суддівської етики, затвердженим з'їздом суддів України (ст. 56). Це є значним кроком уперед порівняно з діючим раніше законодавством, яке не роз'яснювало статусу Кодексу професійної етики суддів, ухваленому на V з'їзді суддів України 24 жовтня 2002 р. (далі – Кодекс). Кодекс містить низку рекомендацій суддям щодо належної поведінки під час перебування на посаді, що охоплюють як служ-

бову, так і позаслужбову їх поведінку. У документі вказано, що суддя повинен: (а) бути прикладом законслухняності, неухильно додержуватися присяги й завжди поводитися так, щоб зміцнювати віру громадян у чесність, незалежність, неупередженість і справедливість суду; (б) уникати будь-якого незаконного впливу на свою діяльність, пов'язану з відправленням правосуддя; (в) не вчиняти дій з використанням свого посадового положення в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб; (г) старанно й неупереджено виконувати покладені обов'язки й підтримувати свою професійну компетентність на належному рівні; (д) утримуватися від такої поведінки або будь-яких дій чи висловлювань, які можуть призвести до втрати віри в рівність професійних суддів, народних засідателів і присяжних при здійсненні правосуддя; (е) докладати всіх зусиль, щоб на думку розсудливої, законслухняної й поінформованої людини поведінка судді була бездоганною [5, с. 458, 459].

3. При здійсненні правосуддя суддя не повинен допускати проявів учасниками процесу чи іншими особами неповаги до людини за ознаками раси, статі, національності, релігії, політичних поглядів, соціально-економічного становища, фізичних вад тощо (ст. 3 Кодексу).

4. При першому вступі на посаду кандидат набуває повноважень судді після складення присяги такого змісту: «Я, (ім'я та прізвище), вступаючи на посаду судді, урочисто присягаюсь об'єктивно, безсторонньо, неупереджено, незалежно та справедливо здійснювати правосуддя, підкоряючись лише закону та керуючись принципом верховенства права, чесно і сумлінно виконувати обов'язки судді, дотримуватися морально-етичних принципів поведінки, не вчиняти дій, що порочать звання судді та принижують авторитет судової влади». Складення присяги відбувається під час урочистої церемонії у присутності Президента України (ст. 55 Закону).

Відповідно до п. 5 ч. 5 ст. 126 Конституції суддя звільняється з посади у зв'язку з порушенням ним суддівської присяги (п. 1 ст. 105 Закону). Поняття «порушення присяги судді» вперше визначено у ст. 32 Закону України «Про Вищу раду юстиції» (в редакції від 13 травня 2010 р.) [1; 2010. – № 26. – Ст. 272]. У 2012 р. вказане поняття було приведене у відповідність з антикорупційним законодавством [13; 2012. – № 45. – Ст. 1731]. У чинній редакції цього Закону «порушення присяги судді» охоплює: (а) вчинення ним дій, які ганьблять звання судді і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, не-

упередженості чи незалежності, в чесності й непідкупності судових органів; (б) недотримання суддею вимог та обмежень, установлених Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»; (в) умисне затягування ним розгляду справи понад строки, встановлені законом; (г) порушення морально-етичних принципів поведінки судді [13; 1998. – № 6. – С. 13 (з наступ. змін. й доп.)].

Останні 2 порушення є одночасно підставами притягнення судді до дисциплінарної відповідальності (ст. 83 Закону). Отже, в наявності дублювання відповідних підстав, що може призвести до подвійного притягнення судді до відповідальності. А оскільки чинне законодавство чітко не розмежує, які з указаних порушень є підставою для дисциплінарної відповідальності, а які – для звільнення, може статися подвійне покарання судді. Ці питання цілком покладені на розсуд органів, які накладають санкції на суддів, – на Вищу раду юстиції й Вищу кваліфікаційну комісію суддів України. Однак Основний Закон країни чітко встановлює, що ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення (ч. 1 ст. 61). Отже, існує потреба в розмежуванні повноважень названих органів у цій царині.

5. Законом охороняються відомості, що стали відомими судді під час відправлення правосуддя. Так, установлюється кримінальна відповідальність за розголошення: (а) державної таємниці (ст. 328 КК України), (б) відомостей про свідка, потерпілого й експерта (ст. 386 КК), (в) даних досудового слідства або дізнання (ст. 387 КК) [1; 2001. – № 25. – Ст. 131]. Відповідно до ст. 6 Кодексу професійної етики суддів суддя не вправі робити публічні заяви, коментувати в засобах масової інформації справи, які перебувають у провадженні суду, й піддавати сумніву судові рішення, що набрали законної сили [5, с. 458].

6. Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 7 квітня 2011 р. встановлюється низка обмежень для посадових осіб органів державної влади, що стосуються використання службового становища, отримання подарунків, роботи близьких осіб в одній установі, фінансового контролю (ст. 7) [13; 2011. – № 44. – Ст. 1764]. До таких посадовців належать і професійні судді (пп. г п. 1 ст. 4 Закону), хоча законодавство про судоустрій уже містить обмеження щодо суміщення посади судді з іншими видами діяльності (ст. 53 Закону). Підкреслимо, що суддівські обмеження, встановлені раніше в

законодавстві про статус суддів, є більш суворими.

7. Обов'язок судді звітувати про свої доходи спрямовано на попередження корупції в суддівському середовищі й повністю узгоджується з практикою розвинених країн. Міністерство фінансів України розробило форму декларації про майнове становище судді, членів його сім'ї й осіб, з якими він спільно проживає або об'єднаний загальним побутом (затверджена наказом Міністра фінансів України від 29 жовтня 2010 р., № 1289). Відповідно до декларації суддя зобов'язаний вказати: а) місце свого проживання, тобто поштовий індекс, область, регіон, населений пункт, вулицю, будинок, корпус і номер квартири (п. 2 розд. I форми); б) місце розташування й адреси об'єктів нерухомого майна (земельних ділянок, житлового будинку, квартири, садового (дачного) будинку, гаража та інших об'єктів, які належать йому і членам його сім'ї). З метою забезпечення безпеки суддів зміни до Порядку заповнення вказаної форми, відповідно до яких реєстрація судді, а також місцезнаходження нерухомого майна, що належить йому і членам його сім'ї, вказується суддею за власним бажанням [13; 2010. – 101. – Ст. 3642 (з наступ. змін. й доп.)]. Указані зміни були

ініційовані Радою суддів України з метою недопущення оприлюднення інформації про їх місце проживання, оскільки вона може бути використана для неправомірного тиску на суддів під час розгляду ними справ [6].

8. Судді зобов'язані підтримувати свою компетентність на належному рівні (ст. 5 Кодексу). Передбачається, що всі вони добре поінформовані про основні галузі права й законодавства. При цьому існує потреба в систематичному вдосконаленні знань. Специфіка професійної діяльності суддів вимагає: (а) високого рівня розумових здібностей; (б) здатності до правового аналітичного й абстрактного мислення; (в) інтелектуальної допитливості, чіткого мислення й вираження своїх думок (розсудливого міркування, обґрунтованості дій); (г) знань про логічні помилки в міркуваннях і можливості їх запобігання. Крім того, підтримання кваліфікації судді поряд з питаннями права й законодавства вимагає звернення до етичних категорій, що супроводжують діяльність щодо відправлення правосуддя.

Підкреслимо ще раз, що порушення суддею своїх суддівських обов'язків служить підставою для притягнення його до дисциплінарної відповідальності (ч. 1 ст. 83 Закону). Вагомою гарантією від незаконного притягнен-

ня судді до дисциплінарної відповідальності є положення ч. 2 ст. 83 Закону, відповідно до якого скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли ним допущено умисне порушення норм права чи неналежне ставлення до службових обов'язків. Це правило зафіксоване і у правових позиціях вищих судових органів [15].

Підсумовуючи викладене, відзначимо, що службові права й обов'язки судді, визначені Конституцією й законодавством України про судоустрій, становлять фундамент його правового статусу. Вид і міра належної поведінки судді впливають з державно-владних функцій, покладених на судові органи. Суспільна значущість завдань, що стоять перед носіями судової влади, вимагає неухильного дотримання ними у своїй професійній діяльності загально визначених морально-етичних приписів. Аналіз чинного законодавства дозволяє виділити такі види службових прав та обов'язків суддів: (а) конституційні, (б) ті, що визначені законодавством і (в) морально-етичні. Останні поділяються на писані (визначені Кодексом професійної етики суддів) і неписані (правила людської моралі).

Список літератури: 1. Відомості Верховної Ради України. 2. Єгорова В. С. Конституційно-правовий статус суддів судів загальної юрисдикції: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.02 / В. С. Єгорова. – К., 2008. – 20 с. 3. Загальна теорія держави і права: підруч. [для студ. юрид. вищ. навч. закл.] / за заг. ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х.: Право, 2009. – 584 с. 4. Клеандров М. И. Статус судьи: правовой и смежные компоненты: моногр. / М. И. Клеандров. – М.: Норма, 2008. – 448 с. 5. Кодекс професійної етики суддів: ухв. на V з'їзді суддів України 24.10.2002 р. // Коментар до Закону «Про судоустрій України» / за заг. ред. В. Т. Маляренка. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – С. 458-459. 6. Мамченко Н. Где грань публичности судей? / Н. Мамченко [Електрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.judges.org.ua/dig1901.htm>. – Заголовок с экрана. 7. Мамченко Н. У судей не будет ни льгот, ни наград? О вопросах коррупции и морально-материального стимулирования судей Фемиды в свете нового законодательства / Н. Мамченко [Електрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://smi.liga.net/articles/IT106922.html>. – Заголовок с экрана. 8. Матузов Н. И. Личность. Права. Демократия. Теоретические проблемы субъективного права: моногр. / Н. И. Матузов. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1972. – 294 с. 9. Москвич Л. М. Эффективность судебной системы: концептуальный анализ: моногр. / Л. М. Москвич. – Х.: Вид-во ФІНН, 2011. – 384 с. 10. Москвич Л. М. Статус суддів: теоретичний та порівняльно-правовий аналіз: моногр. / Л. М. Москвич. – Білозерка: Б.в., 2004. – 224 с. 11. Овчаренко О. М. Доступність правосуддя та гарантії його реалізації: моногр. / О. М. Овчаренко. – Х.: Право, 2008. – 304 с. 12. Організація роботи суду в Україні: навч. посіб. / за заг. ред. І. Є. Марочкина. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2009. – 312 с. 13. Офіційний вісник України. 14. Писарев О. Три види спеціалізації об'єднані в рівності [Електрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.judges.org.ua/dig3199.htm>. – Заголовок з екрана. 15. Про незалежність судової влади: пост. Пленуму Верхов. Суду України № 8 від 13.06.2007 р. // Вісн. Верхов. Суду України. – 2007. – № 6. – С. 2 – 6. 16. Самсін І. Л. Судова реформа: актуалізація проблем статусу суддів та судоустрою України: історико-правовий нарис: моногр. / І. Л. Самсін. – Х.: Вид-во ФІНН, 2012. – 224 с. 17. Совет судей Украины обратился к Президенту Украины за защитой независимости судей [Електрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.judges.org.ua/dig1827.htm>. – Заголовок с экрана. 18. Халдеев Л. С. Судья в уголовном процессе: практ. пособ. / Л. С. Халдеев. – М.: Юрайт, 2000. – 501 с. 19. Щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки: Рекоменд. № R (94)12 Комітету міністрів РЄ від 17.11.2010 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступа: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_a38. – Заголовок з екрана.

К ВОПРОСУ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СЛУЖЕБНЫХ ПРАВ И ОБЯЗАННОСТЕЙ СУДЬИ

Овчаренко Е. Н.

В статье анализируется правовая природа должностных прав и обязанностей судей в соответствии с действующим законодательством. Обосновывается, что вид и мера надлежащего поведения судей вытекают из государственно-властных функций, возложенных на судебную ветвь власти.

Ключевые слова: служебные права судей, служебные обязанности, независимость и непредубежденность, этика судей.

OFFICIAL RIGHTS AND DUTIES OF A JUDGE: ASPECTS OF DETERMINATION

Ovcharenko O. M.

The author analyses legal nature of the official rights and duties of judges in accordance with current legislation. The author proves that the models of the proper conduct of judges follow from the functions, with which judiciary is empowered.

Key words: official rights of judges, official duties of judges, judicial independence, ethics of judges.

Надійшла до редакції 05.10.2012 р.